

JOEL JESSUP

Sherlock Holmes

RATKAISE

selvittämättömät
tapaukset

BAZAR

JOEL JESSUP

Sherlock Holmes
RATKAISE
selvittämättömät
tapaukset

Suomentanut Veli-Pekka Ketola

BAZAR

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos *Sherlock Holmes Whodunits:*

Can You Crack the Case?

Copyright © Arcturus Holdings Limited

Suomenkielisen laitoksen © Veli-Pekka Ketola ja Bazar Kustannus 2026

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-870-215-3

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Sisällys

Johdanto	7
Tason 1 tapaukset	11
Tason 2 tapaukset	177
Ratkaisut	223
Kuvalähteet	256

Johdanto

Rouva Grabberin aamiaismajoitusta oli ollut vaikea löytää, sillä paikalliset olivat kummallisen vaitonaisia sen sijainnista, mutta kuitenkin löysimme sen. Se sijaitsi pienessä, harmittoman tuntuaisessa vanhassa talossa. Oven avasi yhtä pieni ja harmittoman tuntuinen nainen.

”Madame, minä olen tohtori John Watson”, aloitin.

”Tiedetään”, nainen vastasi ärtyneesti ennen kuin osoitti hämmästyksensä kumppanini henkilöllisyydestä. Hän oli nimittäin rikosetsivä Stanley Hopkins Scotland Yardista.

Olin saanut tuona aamuna kirjeen, jossa kehoitettiin tulemaan tapaamiseen Paddingtonin asemalle ja jossa oli allekirjoituksena SH. Oletin kirjeen tulleen ystävältäni Sherlock Holmesilta, mutta oli miellyttävä yllätys nähdä paikalla rikosetsivä Hopkins, sillä hän oli auttanut meitä monessa jutussa. Hän vaikutti huolestuneelta kertoessaan lähemmin määränpäästämme ja sanoi Holmesin pyytäneen, ettei hän selittäisi enempää ennen kuin olisimme perillä.

Menimme vaunuilla Bodmin Roadin asemalta Trenalen pikkukylään ja sieltä rouva Grabberin talolle, kuten Holmesin viestissä Hopkinsille oli lukenut. Holmes istui keittiön pöydän ääressä leveästi hymyillen.

”Mukava nähdä, että te löysitte oikeaan paikkaan”, hän sanoi ilkkurisesti.

”Mistä tässä kaikessa on kyse, Holmes?”

”Rikoksista, Watson. Ryöstöstä ja murhasta ja kaikenlaisesta pirullisuudesta.”

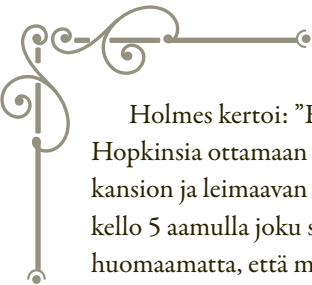
Vilkaisin hapannaamaista rouva Grabberia, joka ei näyttänyt järjen jättiläiseltä.

”Antakaa kuulua, minä en halua teidän häiritsevän vieraitani”, nainen töksäytti.

”Teillä ei ole ollut koskaan vieraita”, Holmes sanoi kevyesti. Hän näytti Hopkinsille pientä kansiota, jossa oli suuri musta A-kirjain.

”Tuo on se kansio”, Hopkins sanoi.

Holmes kertoi: ”Eilisaamuna kello 2 kehotin rikosetsivä Hopkinsia ottamaan tämän Moriarty’n korttipakasta kertovan poliisikansion ja leimaavan päälle A-kirjaimen. Hän jätti kansion silleen, ja kello 5 aamulla joku siivoojaksi pukeutunut vei sen poliisiasemalta huomaamatta, että minä seurasin. Kansio siirtyi monta kertaa henkilöltä toiselle, jokainen oli palvelija tai muu alempiarvoinen työntekijä, ja yksi heistä meni junalla ja vaunuilla tähän taloon. Minä seurasin häntä, kun hän laski kansion rouva Grabberin ovelle, ja käytin tilaisuuden antaakseni sen henkilökohtaisesti...”

”Mutta miksi?” kysyin.

”Oletko kuullut Anathema-arkistosta?” Holmes puolestaan kysyi. Pudistin päätäni.

Hän jatkoi: ”Minä olen monesti kuullut poliisien mainitsevan sen, mutta olen häpeäkseni sivuuttanut sen taikauskona. Viimeaikaiset tapahtumat saivat minut tajuamaan, että se voi todella olla olemassa.”

”Mikä se sitten on?” kysyin.

”Tule perässä”, hän vastasi ja johdatti meidät keittiöstä kaapin ovelle, jonka takana oli kylmä, hämärä tunneli. Kuljimme alaspäin, kunnes saavuimme raskaalle puuovelle, jonka rouva Grabber avasi vastahakoisesti suurella rauta-avaimella. Oven takana oli satoja kansioita, joita oli hyllyillä pinoissa ja vierekkäin. Huoneen kokoa oli vaikea nähdä, sillä ainoa valonlähde oli pöydälle asetettu öljylamppu, mutta huone näytti suurelta.

”Tämä on Anathema-arkisto. Lopullinen leposija tapauksille, jotka poliisi haluaa unohtaa... ikuisiksi ajoiksi.”

Holmes otti käteensä hapertuvan pergamentin.

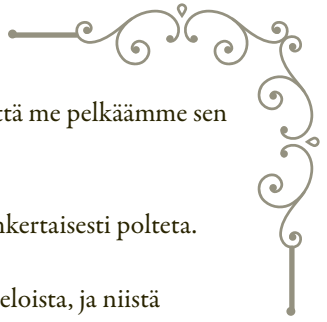
”Aina kun Britannian jonkin poliisiyksikön jollakulla jäsenellä on ratkaisematon tapaus, jota hän ei halua olevan olemassakaan, hän merkitsee siihen suuren mustan A-kirjaimen ja antaa sen olla. Joku salaisen verkoston jäsen kiikuttaa sen pois.”

Olin ällistynyt. ”Miksi ihmeessä?”

”Jotkin tapaukset voivat saattaa haavoittuvia vaaraan”, Hopkins selitti.

”Tai hämmentää vaikutusvaltaisia”, Holmes täydensi.

”Toisinaan tapaus tuntuu niin omituiselta, että me pelkäämme sen pelottavan ihmisiä”, Hopkins jatkoi.

”Tai innostavan lehdistöä”, Holmes lausahti.

”Minä tarkoitan, että miksi papereita ei yksinkertaisesti polteta. Tai revitä?” utelin.

”Arkistoon lähetetyt kansiot poistetaan luetteloista, ja niistä puhuminen on kielletty”, Holmes selitti.

”Kuka on vastuussa? Kuka valvoo, ettei kansioita varasteta?” kysyin.

”Emme me ole varkaita!” rouva Grabber älähti. ”Meillä on pysyvä kuninkaallinen hyväksyntä korkeammalta taholta.”

”Olettavasti sama korkeampi taho, joka antoi minulle tämän määräyksen”, Holmes sanoi. Hän näytti pääministerin allekirjoittamaa virallista asiakirjaa, jonka mukaan Sherlock Holmesille täytyi antaa esteetön pääsy Anathema-arkistoon.

”Minä vilautin tätä asiakirjaa komisario Lestradelle, ja hän antoi minulle luvan tutkia Anathema-arkistoa, jos vain löytäisin sen. Siksi pyysin avukseni rikosetsivä Hopkinsin.”

”Arkiston tarkoituksena ei ole pelkästään salailla asioita”, Hopkins perusteli. ”Poliisi merkitsee asiakirjan usein, kun tapauksen ratkaiseminen tuntuu mahdottomalta!”

”Minun erikoisalaani on tehdä selkoa mahdottomalta tuntuvasta. Ja nykyaikaisilla tieteellisillä menetelmillä me pystymme ratkaisemaan Anathema-arkiston jokaisen tapauksen!”

Tuolloin en tietenkään aavistanut todellista syytä siihen, miksi Holmes katsoi velvollisuudekseen ratkaista Anathema-arkiston jokaisen tapauksen. En tiennyt, että yhden ihmisen henki tai ehkä koko maailman kohtalo oli vaakalaudalla. Ja aika hupeni...

Tason 1 tapaukset

Himmenevä valokuva

Maria Lambert oli 1860-luvulla menestyksekkäs Surreyn varieteen esiintyjä. Anathema-arkiston mukaan hän oli kietoutunut vuonna 1869 pieneen skandaaliin, johon liittyi saksalainen kuninkaallinen ja himmenevä valokuva.

Paperit oli lähettänyt sittemmin edesmennyt ylikonstaapeli Eldridge, joten matkustimme junalla Guildfordiin tapaamaan toista mukana ollutta poliisia, ylikonstaapeli Jack Canningia.

”Neiti Lambert sanoi saaneensa kiristyskirjeen”, Canning aloitti. ”Paljastavia daguerrotypioita, joita oli ottanut vierailulla käynyt saksalainen prinssi Karl Alexander, Gottschalkin herttua. Kiristäjä vaati 500 šillinkiä! Neiti Lambert oli legenda, mutta hänellä ei ollut sellaisia rahoja.”

”Joten sinä ehdotit ansan asettamista”, Holmes sanoi.

”Kyllä, ottaisimme kiristäjän kiinni vaihtokaupan aikana. Onneksi ylikonstaapeli Eldridge piti ajatuksesta. Me järjestimme vaihtokaupan tehtäväksi viljapörsissä. Ylikonstaapeli Taft ja minä vartioimme uloskäyntejä. Neiti Lambert tuli sisään ’rahaa’ sisältävä laukku mukanaan, ja me seurasimme sivusta. Äkkiä Katharine Aykroyd ilmaantui paikalle ja alkoi huutaa neiti Lambertille!”

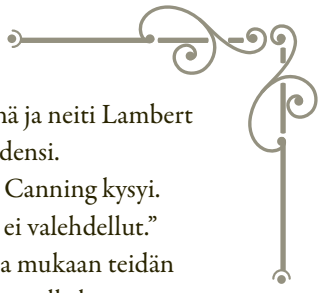
”Oliko hän joku lähiseudun nainen?” kysäisin.

”Varmaankin, hän kun oli tehnyt neiti Lambertille pukuja. Hän väitti Lambertin olevan hänelle velkaa. Minä arvelin, että hän löisi Lambertia, joten menin väliin, mutta kun tartuin häneen, laukku olikin hävinnyt!”

”Etkö sinä nähnyt ketään?”

”Ehkä nopealiikkeisen tumman hahmon, mutta yllättäen huomasin pöydällä tämän kirjekuoren. Otin sen käteeni. Joku oli unohtanut sinetöidä sen, joten valokuva pääsi putoamaan, ja... minun ei kai sovi kommentoida. Mutta valokuvassa oli taatusti neiti Lambert... Ei siitä sen enempää.”

”Aivan. Ylikonstaapeli Eldridge sanoi, että sinä ja neiti Lambert katsoitte valokuvaa kauhun vallassa”, Holmes täydensi.

”Mutta Eldridge ei nähnyt kuvaa, eikä niin?” Canning kysyi.

”Hän vannoi, ettei nähnyt. Toivottavasti hän ei valehdellut.”

”Ei alkujaan nähnyt, mutta hänen kertomansa mukaan teidän huutonne kuulostivat äimistyneiltä eikä hän voinut olla katsomatta... jolloin hän näki, ettei valokuvassa ollut mitään!”

Eldridge näytti järkyttyneen muistikuvasta.

Canning jatkoi: ”Juuri niin! Valokuva himmeni kauttaaltaan, kunnes se oli kokonaan valkoinen. Aivan kuin... yläkerran isäntä olisi tullut väliin suojellakseen neiti Lambertia. Kun minä olin saanut kaiken paperille, Eldridge sanoi, että hänen täytyy luopua tapauksesta. En haluaisi puhua siitä nyt, kun neiti Lambert kuoli noin viisi vuotta sitten. Minulla ei ole aavistustakaan, mitä valokuvalle tapahtui.”

Mutta Holmes ja minä tiesimme, sillä hän oli Lontoossa testannut paperia monilla kemiallisilla liuoksilla ja näyttänyt tuloksia minulle. Se tosiaan näytti ihan tyhjältä albumiinipaperilta.

”Voisin vannoa, että tällä paperilla ei ole koskaan ollut kuvaa. Siinä pitäisi olla himmeitä jälkiä, jonkinlainen aavistus. Mutta mitään ei näy”, Holmes sanoi ärtyneenä.

Ennen kuin lähdimme tapaamaan neiti Aykroydia, Holmes meni läheiselle poliisiasemalle ja pyysi saada soittaa Saksaan.

Poliisit seurasivat ymmällään, kun Holmes puhui nopeasti saksaa ja iski sitten luurin kiinni.

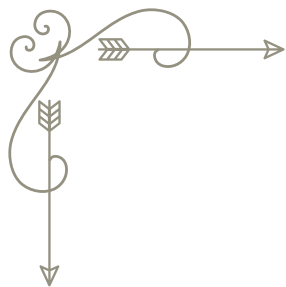
”Joko Karl Alexander on etevä valehtelija tai sitten hän ei ole ikinä tavannutkaan neiti Lambertia.”

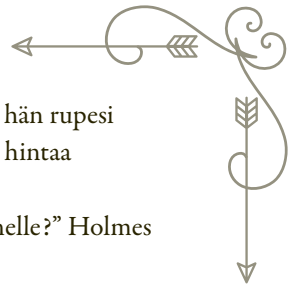
”Olisivatko hänen muistikuvansa haalistuneet iän mukana samoin kuin tuo valokuva?” aprikoin.

”Ei, hän oli terävä kuin piikkikypärä. Puhelinlinja oli tosin aika huono.”

Neiti Aykroyd, nykyään rouva Hunt, oli iloluonteinen, tätimäinen nainen, joka asui sokkeloisessa, koristeellisten pitsiliinojen ja lastenlasten täyttämässä talossa. Perhe-elämän tasoittamat rosot kuitenkin pistivät taas esiin mainitessamme neiti Lambertin. Naisen leveä hymy muuttui otsanrypistykseksi.

”Hänelle oli mukava tehdä pukuja, mutta sitten hän rupesi kinastelemaan jokaisesta yksityiskohdasta, että saisi hintaa alemmaksi!”

”Jatkoitteko te kuitenkin pukujen tekemistä hänelle?” Holmes kysyi.

”No, ei ole helppoa päästä tekemään töitä oikealle taiteilijalle, vaikka hän olisikin varsinainen kitupiikki”, rouva Hunt huokaisi hiljaa. ”Mutta tuona päivänä hän kieltäytyi maksamasta kaunista leninkiä, jonka takia olin puurtanut viikkokausia. Kun näin hänet viljapörssissä, menetin malttini. Minulla ei ollut aavistustakaan, mitä oli tekeillä! Mutta kun näin sen valokuvan hänestä ja siitä saksalaisesta... järkyttävä ilmestys.”

”Sittenkö kuva himmeni?” Holmes kysyi.

”Kyllä! Tosi kummaa. Toisaalta hänen tähtensä himmeni paljon valokuvaa aiemmin! Sitä ei muuttanut mikään skandaali, varsinkaan Surreyssa. Meidän mielestämme laulajan tuli olla kunniallinen nainen.”

Sen jälkeen hänen ilmeensä muuttui varautuneemmaksi ja hän käyttäytyi taas tätimäisesti. Koska Holmesilla ei ollut enempää kysyttävää, lähdimme talosta.

”Toivoiko kiristäjä, että neiti Lambert saisi rahat herttualta? Entä miten valokuva himmeni?” kyselin.

”Yksi kuva voi kertoa enemmän kuin tuhat sanaa. Tai päinvastoin”, Holmes vastasi.

Kysymys: Kuka yritti kiristää neiti Lambertia?

Ennenaikainen haamu

”Oletko sitä mieltä, että ihmisen haamun voi nähdä ennen hänen kuolemaansa?” Holmes kysyi astellessamme torille Kentin Maidstonessa.

”Holmes, kyllähän sinä tiedät, ettei haamuja ole”, vastasin.

Viisitoista vuotta sitten Edward Going löydettiin kuoliaaksi puukotettuna torin lähellä olevalta kujalta. Hänellä oli monta vihollista, sillä hänet tunnettiin pikkurikollisena. Tapausta pidettiin tavanomaisena ryöstönä, mutta kymmenen minuuttia aiemmin kolme naista, jotka kaikki tunsivat Goingin, olivat nähneet hänen ”haamunsa” seisovan kadulla parinsadan metrin päässä paikasta, josta hänet löydettiin.

”Me näimme suoraan hänen lävitseen!” lausui Georgie Bidler. Hänellä oli torilla elintarvikekoju. ”Olin ihan varma, että se oli hän, koska hänellä oli se rintakoru. Sitten kuulin, että hän oli vielä elossa, kun hänet löydettiin! Hän kuoli pian sen jälkeen, mutta me kaikki olimme kuin puulla päähän lyötyjä.”

”Inhositteko te häntä?” Holmes kysyi.

”Luulin että hän muuttuisi, jos menisi naimisiin, mutta sitten kävi ilmi, että hän oli jo naimisissa! Hänellä oli rintakoru, jossa hän piti hiussuortuvia; hän pyysi minultakin niitä, mutta näin, että korun sisällä oli jo suortuvia. Syytin häntä uskottomuudesta, mutta hän vain nauroi ja sanoi, että menisin silti hänen kanssaan naimisiin. Kohta sen jälkeen lähdin. Sitten tapasin Maryn ja Emman.”

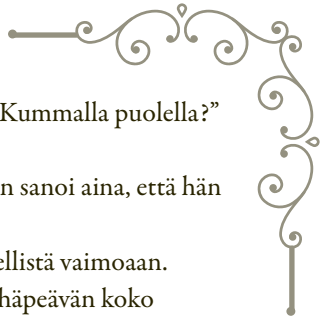
Hän osoitti kahta naista, jotka silloin hoitivat kojua.

”...Nuo lienevät hänen vaimonsa, ja... edellinen vaimonsa?” arvailin.

”Kyllä. Me muutimme yhteen. Going oli vihainen, alkoi seurailia meitä. Hän sanoi, että rintakoru olisi muisto meistä, kuin hän olisi aikonut tappaa meidät...”

Goingin ruumiilla ei ollut rintakorua, se oli repäisty irti rintakehän vasemmalta puolelta.

”Mutta hänen haamallaanhan oli rintakoru. Kummalla puolella?” Holmes tiedusteli.

”Oikealla. Minusta se oli omituista, koska hän sanoi aina, että hän pitäisi meidän suortuviamme lähellä sydäntä.”

Seuraavaksi puhuttelimme Marya, hänen edellistä vaimoaan. Georgiesta poiketen hän oli hyvin arka ja näytti häpeävän koko tapausta.

”Edward ei ollut mikään paha mies, kun me tapasimme. Kun minä näin ilmestyksen...”

”Siis ’haamun?’” lisäsin.

”Ei haamua voi nähdä ennen kuin ihminen on kuollut. Nyt tajuan, että ilmestys oli enne tulevasta”, hän sanoi vakuuttuneena.

”Vaikuttaako teistä siltä, että toiset naiset olivat ehkä tappaneet hänet?” Holmes kysyi.

Mary loukkaantui ajatuksesta. ”Eivät missään nimessä! He voivat olla karkean näköisiä, mutta heillä on sydän paikallaan. He eivät koskaan riistäisi keneltäkään henkeä!”

”Entä... ilmestyksen jälkeen, pidittekö te kaikki yhtä?” utelin.

Mary mietti otsa rypyssä. ”Emme pitäneet. Kun näin Edwardin sellaisena, rintakoru sydämen päällä tavalliseen tapaan, minua alkoi pyörryttää. Georgie meni hakemaan vettä ja Emma poliisia. Seuraavaksi kuulin, että Edward oli löydetty kuoliaaksi puukotettuna!”

Emma Wainwrightia voisi kuvata joka suhteessa ”jäyhäksi”, ja hän vaikutti välinpitämättömältä.

”Minusta ei ole järkeä käydä tätä taas läpi. Sillä nilviäisellä oli monta vihollista. Ainoa hyvä asia, jonka häneltä sain, oli tilaisuus tutustua Georgieen ja Maryyn. Kun sitten näin hänen haamunsa, minä en pelännyt yhtään. Olen nähnyt haamuja ennenkin. Olin mielissäni.”

”Mutta hän ei ollut silloin vielä kuollut”, Holmes muistutti.

”Tuosta en tiedä, en ollut paikalla, kun he löysivät hänet; ehkä he vain luulivat hänen olevan elossa. Minun setäni oli hautausurakoitsija, hän sanoi ruumiiden tekevän kuoleman jälkeen kaikenlaista outoa.”

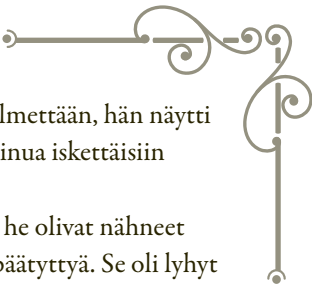
”Oliko hänellä rintakoru rinnassa?” Holmes kysyi.

Pepperin haamu

”En voi sanoa huomanneeni. Katsoin hänen ilmettään, hän näytti yllättyneeltä. Kai minäkin olisin yllättynyt, jos minua iskettäisiin puukolla.”

Holmes pyysi heitä kertomaan tarkasti, missä he olivat nähneet haamun, ja viemään meidät sinne päivän töiden päätyttyä. Se oli lyhyt katu, jonka varrella oli kauppoja ja muutama asunto. Holmes meni seisomaan kohtaan, jossa aave oli nähty, ja vilkaisi liikkeen kylttiä.

”Lasimestari. Niin arvelinkin. Oliko liike tässä viisitoista vuotta sitten?”

He kaikki nyökkäsivät myöntävästi.

”Siinä tapauksessa on selvää, mitä tapahtui. Kyseessä oli tahaton illuusio nimeltä Pepperin haamu.” Holmes selitti, että sopivassa kulmassa oleva lasi voi heijastaa näkymättömissä olevan henkilön peilikuvan, joka vaikuttaa läpikuultavalta ja irralliselta.

”Going yritti pysyä piilossa teiltä, mutta lasimestari oli varmaankin asettanut tähän lasiruudun, josta Going näkyi. Yksinkertainen tempu. Mutta se myös paljasti minulle, kuka teistä murhasi hänet...”

Kysymys: Kenen Holmes epäilee murhanneen Edward Goingin?

50 kimuranttia tapausta salaperäisestä arkistosta

Kun Britannian poliisi ei pysty ratkaisemaan rikosta – tai haluaa välttää hankalia kysymyksiä – sen tapauskansio yksinkertaisesti häviää. Siihen merkitään suuri musta A-kirjain, ja kansio katoaa salaperäiseen arkistoon nimeltään Anathema.

Tässä pulmakirjassa pääset liittymään Sherlock Holmesin ja hänen uskollisen apurinsa tohtori Watsonin seuraan, kun he löytävät arkiston ja päättävät ratkaista sinne piilotettuja kiperiä rikoksia. Lue tarina, tutustu todisteisiin ja katso, pystytkö sinäkin selvittämään syyllisen!

Tapaukset ovat saaneet inspiraationsa Arthur Conan Doyleen klassisista tarinoista, ja niiden ratkaisut löytyvät kirjan lopusta.

ISBN 978-952-870-215-3

kl 79.8

www.bazarkustannus.fi